DÉPOT LÉGAL

LE DIRECTEUR GERANT:

NAM THỨ 11 — SỐ 1128 — 注本九月廿七日 — NGÀY THỨ BẢY 30 OCTOBRE 1937

GIÁ BÁO: Mỗi số 0$04
TRONG NƯỚC { Một năm 6$00 / Sáu tháng 3.10 / Ba tháng 1.60
PHÁP VÀ THUỘC-ĐỊA PHÁP Một năm 7$00 Sáu tháng 3$00
NGOẠI QUỐC Một năm 11$00 Sáu tháng 6$00
Mua báo và đăng quảng-cáo xin trả tiền trước.

TIẾNG-DÂN

Chủ-nhiệm kiêm chủ-bút HUYNH-THUC-KHANG

Mỗi tuần xuất-bản ba kỳ: thứ BA, thứ NĂM và thứ BẢY
Số 123, đường Đông-Ba, HUẾ
Điện-thoại số 62 — Đánh giây thép: TIENGDAN HUE

Quản-lý TRẦN-ĐÌNH-PHIÊN

Người định cùng hơn trời được.
Thân-bao-tư

HẠN! LỤT!

Nước Nam ta là một nước lấy nghề nông làm gốc, nói nghề nông tức là gồm các thứ sanh thực vật, nghĩa là lúa bắp đậu mè cùng rau khoai và các thứ hoa quả cây cối, do cái kho địa sản cung cấp cho loài người, mà người sống trong thổ địa và khí hậu tốt đẹp phi nhiêu ấy, chỉ tốn công trồng tỉa deo cấy, tức là đủ nuôi sống, không cần công phu tài năng gì khác.

Trên thế giới có những xứ quanh năm tuyết đóng, cùng những xứ quanh năm không mưa, đến thực vật không sanh sản được; thứ nữa nhiều xứ có sanh thực vật mà quanh năm chỉ có một mùa; tức như nước Tàu gần bên cạnh ta, có tiếng là đất rộng vật sản nhiều, mà theo câu «xuân sanh, hạ trưởng, thu thâu, đông tàng» thì sức sanh thực cũng có hạn chế.

Duy nước Nam ta, nhờ địa lợi và khí hậu ấm lạnh gần nhiệt đái, mà bốn mùa đều có sanh vật; bất kỳ thứ thực vật gì thả xuống đất là thấy mọc lên xanh tốt, cái kho vô tận của mẹ đất làm vú sữa cho con Hồng cháu Lạc ta, rõ là ơn đức vô cùng!

Tuy vậy trên đời không có cái gì là tuyệt đối toàn lợi: chúng ta sống trên giải đất chữ S nầy, vẫn được hưởng cái kho sanh vật dễ dàng trên, nhưng bác trời già lại cay nghiệt, không muốn cho chúng ta được hưởng toàn điều lợi đó, lại cứ ban cho cái họa hạn và lụt!

Một giải đất dọc dọc trên núi dưới biển từ Nam-quan đến Cà-mau, khí hậu có sâm sai đôi chút, như ngoài bắc lạnh nhiều, trong Nam nắng nhiều, Trung kỳ gồm cả khí hậu nóng lạnh ấy, sanh thực vật thì ba kỳ vẫn không khác nhau, mà đến cái nạn hạn lụt thì không nơi nầy bị tất nơi khác bị, không năm nào tránh khỏi.

Như so sánh trong 3 xứ thì cái tai họa ấy Nam kỳ có sưa hơn. Không nói trước xa chỉ kể trên 10 năm nay, năm 1926, ngoài Bắc bị nạn vỡ đê, năm 1927, Thanh hóa bị nạn lụt, kế đó lụt bão và hạn kế tiếp nhau nào Bình thuận, Phan rang, rồi Song cầu, Bình định, Nam, Nghĩa, Nghệ, Tịnh, không lụt thì hạn, hoa lợi mỗi năm cứ bị hao với tai vạ bất thường ấy không biết là bao, dầu chánh phủ có ra công, nào công trình dẫn thủy, nào lập hội cứu tế, mà cái nạn «đói» trong dân gian không năm nào dứt.

Vì cái nạn «đói» đó, mà cái nạn đói cùng kèm theo, thành ra học giới, công giới, thương giới và gì gì cũng đình trệ, cứ nằm trong cái vòng ấu trĩ mà khó thoát ra được, nhứt là phần đông dân nghèo.

Dầu sao mặc dầu, ở đời văn minh nầy, trên đường tấn hóa của loài người, nhờ có khoa học giúp sức mà chiến thắng những tai họa thiên nhiên, chúng ta vẫn ôm mối lạc quan mà hy vọng có ngày làm cho những tai nạn hạn lụt xứ nầy, không làm họa cho dân ta hơn là đã bị nạn mà làm việc cứu giúp sau, dầu ngày ấy còn xa.

X

VẦN-VẦN

Tuồng đời

Trên đời chả có cái gì hèn,
Vì lồi người phô hóa bái bong!
Nào thấy em nũng khi chị ngã,
Hay gì cha hát biếu con khen.
Hãn bao lật chứa rành xu, cắc,
Sân khấu mồn xao nhộn trống kèn.
Ai đó xem đời tình cặp mắt,
Ao bùn thưởng thức đến hoa sen.

Lặt tục ngữ

Xưa nay phú thầy mấy thương gà,
Vì bởi thầy nhiều đến thói ma.
Mấy kẻ liệu cơm mà gắp mắm,
Phần đông đại chợ chỉ khôn nhà.
Đuôi mèo dài chỉ mình khen lấy,
Mặt chuột lâu rồi cũng lộ ra.
Rõ thật trò đời nhăng nhố thế,
Vội tin nên nỗi mắc lầm mà!

THA-SƠN

ĐÍNH CHÍNH

Số T. D mới rồi, bài vận vần đề «Ngày trăng sáu», câu thứ 8 xin đọc: «Trăng đương còn chất hướng ngâm thơ».

Tội nghiệp cho bọn bị phạt vì tội đốt núi

QUẢNG-NGÃI. — Làng Lương Nông, tổng Bình Điền, phủ Bình Sơn, có một quả núi, tục gọi là núi «Thành Thành», ở cách xa xóm làng, núi ấy chỉ có cây chồi lớp xớp, không cây cối gì lớn, làng cấm đốn cối làm việc công.

Thượng tuần tháng 7 ta, núi ấy bị phát cháy, không rõ tại sao; kế đó mấy hôm, có bọn đàn bà là Nguyễn-thị-Diệp, Phạm-thị-Nghiêm và trẻ con nữa là Phạm thị Mếc (14 tuổi) Lê-Đức (13 tuổi) Trương Mọi (12 tuổi) ở làng Cung Hòa, tổng Tịnh Châu, phủ Sơn Tịnh, đến núi ấy lượm những cành cải cháy sót lại ấy bó đặt đem về.

Lúc xuống chưa núi thì bị khoán lãng Lương Nông bắt lại, rồi lý hương sở tại giải trình về phủ Bình Sơn cho rằng bọn Nguyễn thị Diệp 5 người đó đốt núi. Quan Phủ có phái Phó tổng về khám bắt giam bọn Nguyễn thị Diệp từ ngày mùng 4 tháng 7 ta (9-8-37) đến ngày mùng 10 tháng 8 ta (14-9-37) mới sức cho hương lý Cung Hòa đến nhận về đợi án. Tính ra chúng đã bị giam đến 1 tháng 5 ngày.

Ngày 19 tháng 9 ta (23-10-37) tòa án đệ nhị cấp Quảng Ngãi có trát đòi bào lý làng Lương Nông và bọn Nguyễn thị Diệp 5 người đến tuyên án. Trước kia tòa án sơ cấp Bình sơn kết án mỗi người 1 tháng tù về tội «đốt núi». Nay tòa theo cho, chỉ phạt mỗi người 10 ngày tù về tội vô ý.

Theo lời bọn thị Diệp nói, thì chúng không đốt núi, chỉ đi lượm một cái thôi, thế mà đã bị giam hơn một tháng, nay còn buộc về tội vô ý 10 ngày tù, không rõ 10 ngày tù nầy có trừ qua số giam tại Phủ kia không.

Tội nghiệp cho bọn đàn bà trẻ con nầy, vơ một gánh cải vụn, bán được bao nhiêu mà bị lụy như thế!

T. N

CHUYỆN ĐỜI

Nhìn qua mấy chú mọi

Tòa án Đại hình Saigon vừa mới xử vụ án mạng mọi giết lẫy ở nhà Bà rá cách đây 4 năm.

Nguyên ngày 25 Octobre 1933 viên sơn lâm Morère thế quyền chủ quận ở Sông bé đi quan sát tại nhà Bà rá. Khi quan sát rồi về thì đọc đường gặp một tốp mọi đón lại đề xin thuốc. Viên sơn lâm cho mấy điếu thuốc rồi lại đi. Đến một chỗ khác tốp mọi ấy chạy theo, nói để xin lửa. Không đề chúng thừa thế rút súng chém Morère; viên sơn lâm không kịp đàng đến súng lục phải bị thương đến thất. Lính theo hầu cũng bị đánh tan thoát vào rừng.

Câu chuyện ấy xảy ra, nhà đương cuộc mở cuộc điều tra mà không ra manh mối; người ta chỉ biết rằng dân mọi ba làng đó thà cho ông Morère vì ông ta đã đặt đắp đường ngang qua ba làng chúng. Nhưng mãi đến ngày nay mới phát giác ra thì có 3 tên mọi phải ra trước tòa Đại hình để trả lời về tội cố sát. Ba tên mọi ấy là Mot, Gar, và Cưu.

Tòa định đem vụ nầy ra xử, bên bị cáo đã có trọng sư sẵn sàng, 3 nhà trọng sư trẻ tuổi có tài là Moteis de Morbouse, Serrant và Lê văn Kim. Nhưng vì người thông ngôn mọi mà tòa muốn dùng trong vụ xử án nầy lại là người lái mọi đã bắt các bị cáo nhân, nên trọng sư Lê văn Kim bắt người thông ngôn ấy. Vì không có thông ngôn khác nên tòa phải hoãn vụ nầy lại.

Nhưng tuy là hoãn mà trong khi bắt đầu bắt sơ qua tên tuổi bị cáo, ta đã thấy nhiều đều buồn cười.

Hỏi tên Gar, tên nó là chi, thì nó khai tên nó là Kuôi!

Cái tên Cưu kết phải là tên Cưu nữa, mà lại có tên khác là tên Lô!

Vì vậy mà cả tòa từ quan Chánh án cho đến các trọng sư ai cũng phải phì cười. Tòa bèn hỏi thăng trọng sư mọi, nói ông nào lãnh bào chữa cho người mọi nào, thì trọng sư Serrant cũng không còn biết bào chữa cho ai nữa!

- Khó cho tôi mà lựa chọn quá! Thân chả của tôi trước tên là Gar, bây giờ không phải Gar nữa!

Bỏ là vì tên, còn hỏi tuổi theo phép tòa, thì lại là một việc càng khó hơn nữa, vì mọi làm gì biết tuổi của mình, và có cần biết làm gì. Đã hỏi tên mọi Mot mấy tuổi, nó không biết đã đánh rồi, nhưng tòa cần chơi ngẫn hỏi cha mẹ nó, rồi hỏi tuổi cho mẹ nó, thì nó nói làm sao được! Ba tên mọi kia có ngờ đâu ngày nay lại ra trước tòa Đại hình mà cần phải bắt mấy chuyện ấy để khai với quan tòa mà xưa nay chúng không cần biết!

Nhứt là trong 3, 4 năm nay chúng nó có ngờ đâu là đã mang một cái tội sát nhân tên nhân! Chúng nó chỉ muốn sống một cách dân dã, bền thấy, mọi rợ, không cần biết tuổi, không cần có tên nhất định, sống trong rừng rậm núi cao, không cần ai mở mang đường sá. Chúng sống như vậy mà chẳng là chúng cho là sung sướng là vui vẻ, vì người ra chúng không có cái xa vọng gì khác, chỉ muốn sống gần. Vì thế mà đến ngày người ta muốn làm cho chúng thấy sự sướng, có đường sá qua lại dễ dàng, tiện cho việc đời sống dân dã, thì chúng cho là làm hại chúng.

Mình là người tuy không văn minh cho lắm, nhưng cũng văn minh hơn ba chú mọi ấy, mình thấy quan niệm của chúng về cuộc sinh hoạt và hạnh phúc ở đời, mình cũng sinh thèm, thèm là có hồi cũng muốn trở lại làm mọi... Nhưng phòng đời có để cho mình bước cái bước thối lui ấy đâu!

Lạc nhân

Học sanh Ai-cập phản đối chánh phủ Anh xung đột với quân lính

1000 học sanh Ai-cập ở thành Le Caire nổi lên xung đột với lính, nhiều người lính bị học trò kéo vào trường đánh chi tử, may nhờ có viên đốc trường can thiệp bộ mới thả ra.

Một số rất nhiều học sanh phản đối chánh phủ xông tới đánh sở (chemise verte) là cơ quan thanh niên của chánh phủ Anh lập ra, may quân đội kéo tới kịp. Tình hình vẫn còn nghiêm trọng.

Hội-nghị «công ước 9 nước»

Đối với cuộc Trung-Nhật chiến-tranh có thể lan ra cuộc thế giới đại chiến, Hội nghị 9 nước định ngày 30-10-37 hội ở kinh đô nước Tỷ lợi thì, để điều giải cuộc rắc rối ấy.

Đã có 7 nước phái đại biểu tham dự: Anh, Pháp, Mỹ, Trung quốc, Bồ đào nha, Gia nã đại, Nựu lan tây. Nghe Nga, Ý 2 nước sẽ tham gia, chính phủ Tỷ đã có thư mời Nhật bản.

Đại sứ Tỷ khi trình thư mời cho ngoại vụ cảnh Nhật (ngày 21-10, có nói: Nhân Anh và Mỹ đồng tình, sẽ điều tra hiện trạng Đông Á dùng phương pháp hòa Minh để giải quết cuộc Trung Nhật khải hấn đó ra.

Đại biểu Mỹ tham gia hội 9 nước là Thái-đuy-Tư (dịch âm) đã yết kiến Tổng thống Mỹ thương đàm hơn 3 giờ đồng hồ, rồi hội đàm với đại sứ Tỷ trú Mỹ Chi'ln ngày 21-10 xuất lãnh đoàn đại biểu khởi trình sang Âu châu. Ký giả các báo Trung Nhật có tới phỏng vấn, muốn biết cuộc thế nghiêm trọng hiện thời. Phải chăng như cuộc năm 1914...

Họ Thai không chịu tuyên bố ý kiến và nói: Chúng tôi không phải nhà tiên tri, tham dự hội nghị nầy, chỉ theo điều thứ 7 trong công ước, vì cuộc rắc rối giữa Trung Nhật mà hòa cách giải quyết theo phương pháp hòa hình. Chúng tôi không bị điều gì ước thúc và cũng không có thành kiến gì. Duy không cách gì mà giải quyết theo lối hòa bình thì nước Mỹ tán thành. Nếu hội nghị nầy thất bại thì quốc liên sẽ hành động v. v...

VÀI DẬT-SỰ

CỦA NHÀ ĐẠI-CÁCH-MẠNG TRUNG-HOA

TÔN-TRUNG-SON

(Tiếp theo và hết)

Nhờ tên bồi mà thoát nạn

Trong lúc vận động cách mạng, Tôn bị Lãnh sự Tàu ở Luân-đôn bắt giam, cơ hồ nguy, nếu không nhờ người bồi cứu cho. Ai có biết trong hàng bồi bếp mà lâm kẻ đáng sáng bái muôn đời, như người bồi nầy là một!

Bị giam, không tin tức gì lọt ra ngoài được cả. Thường bữa có tên Cole vào dọn dẹp phòng giam, Tôn đem tình cảnh dân Tàu bị nạn quân chủ áp bức mà bày tỏ... làm cho Cole cảm động. Tôn muốn thông tin cho người bạn ở kinh thành đó, thì Cole nhận chịu làm trung gian. Cứ mỗi lần đem lò lửa vào phòng giam, Cole chỉ liếc mắt làm dấu, thế là Tôn hiểu; khi Cole bước ra, Tôn lại bươi than lấy giấy, vì trước cửa phòng có ngục-tốt canh gác nghiêm nhặt quá đỗi.

Cuộc vận động của ông bạn người Anh cứu Tôn ra khỏi tòa Lãnh sự cho khỏi chết, công của Cole cũng một phần không thể quên. Ra ngục, Tôn nán ni hết sức đưa cho Cole mấy đồng livre, nhưng Cole chối từ, đến sau nói hết lời, Cole mới chịu lấy (1).

Hạng bồi bếp ấy chẳng ta đáng muôn đời sáng bái!

Giá cái đầu 2.500.000 quan

Lúc Nga-Nhật đánh nhau, đảng Cách mạng của Tôn-trung Sơn lập lại Nhật không được Nhật tán trợ nữa. Họ Tôn phải bôn tẩu.

Cuối năm 1903, Tôn qua Đông-Dương ta. Việc nầy Tôn có nhắc lại trong tập ký ức: «Trong năm 1902-1903 quan Toàn quyền Đông-dương M. Doumer, có nhờ quan Lãnh sự Pháp ở Đông-kinh mời tôi qua Bắc-kỳ có việc; tôi chưa có dịp, thì may gặp có cuộc đấu xảo ở Hanoi, tôi mới đáp tàu sang Đông-Dương...»

Qua Đông-Dương phải có giấy thông hành, nên Tôn phải giả lấy giấy người Pháp, tới tòa án Lãnh sự Pháp ở Thượng-hải xin ký chứng. Lúc ấy, chánh phủ Mãn-Thanh đã treo giải thưởng 2.500.000 quan cho ai chặt được đầu nhà cách mạng ấy. Nhưng Tôn điềm nhiên, cử chỉ không làm sao lộ cho ai biết. Tới tòa Lãnh sự kia, người ta ra vào tấp nập, viên quan tòa khi ấy là George Soulié de Morant cứ việc ký giấy, không xét được từng người một. Thế là Tôn thoát nạn.

Nguyên khi ký giấy cho Tôn qua Đông-Dương, một vị quan Mãn-Thanh hay tin, liền dẫn lính tới tại tòa Lãnh sự xin quan Tòa ký giấy bắt Tôn, lấy cớ là Tôn can án thường phạm. Viên quan tòa đùng đằng, không chịu, đòi đem người chứng tới, để tự tay ông ta xét xem Tôn có quả là người thường phạm không đã. Viên quan kia trở lại hỏi ý kiến chánh phủ, thì đảng nầy Tôn đã đáp tàu sang Đông-Dương mất!

Rủi may trong đường cách mạng

Đã làm cách mạng, làm trí phải đặt vào việc, không chút nào thờ, thế mà có sự rủi may của họ Tôn một kỳ:

Trận Vũ-xương là trận thành công sau khi đã 10 lần thất bại. Ba chữ «Trung hoa dân quốc» phơi màu từ đây. Lúc quân khởi nghĩa lên nầy thì Tôn ở Mỹ, đang vận động tiền bạc khí giới cho đảng, bỗng được bức điện tín đánh tới, nhưng Tôn không biết trong nói gì.

(1) Chuyện Tôn-Văn bị giam nầy, trong bản «Ký-ức» (Souvenirs de Sun-Yat-Sen) bằng Anh-văn của ông nói rất thả. Bản EFFOR người Hanoi có dịch ra Pháp văn.

(Xem qua trang 3 cột 4)

TRUNG — NHẬT CHIẾN-TRANH

Quân Nhật đại bại ở' So'n - tây

Tàu bay Nga đã hoạt động, Đảng Thanh-niên cách-mệnh Triều-tiên tổ chức đoàn ám sát các quan chức Nhật

Nhật lại gọi tất cả lính trừ bị từ 18 đến 55 tuổi ra trận và quyết lấy Thượng-hải trước kỳ Hội-nghị ở Bruxelles — Quân Tàu khởi thế công ở các mặt trận — Phi cơ Nhật bắn xả vào kiều dân Anh

QUÂN NHẬT BỊ THUA TO Ở MẶT TRÊN SƠN TÂY

Thượng-hải, 22-10 — Quân Nhật vì tiến mau quá ở mặt Hoa bắc nên không giữ vững được đường giao thông với các nơi căn cứ, vì thế nên chiến lược thất bại, hiện nay quân Nhật bị các quân đội Tàu cả quân Trung ương, quân các tỉnh, quân nghĩa đồng, quân cộng sản hợp lại đánh quân Nhật rất kịch liệt, quân Tàu đã chặn đứng đường tiến lạn của quân Nhật với các nơi căn cứ, mấy đội quân Nhật đương bị vây hết sức nguy ngập.

Người Nhật cũng nhận thực rằng quân mình đang gặp bước khó khăn.

MÁY BAY NGA ĐÁNH PHÁ NHIỀU THÀNH PHỐ Ở TÂN CƯƠNG

Đông-kinh, 22-10 — 15 chiếc máy bay Tô Nga hiệp lực với các bộ quân đội đánh phá Yarkand, Karghalik, Guma, Khotan, và mấy thành phố ở miền nam Tân cương quân Nga đã đóng ở mấy nơi đó.

ĐẢNG CÁCH MỆNH TRIỀU TIÊN TỔ CHỨC ĐOÀN ÁM SÁT CÁC QUAN CHỨC NHẬT

Phong trào cách mệnh ở Triều tiên càng bồng bột, hiện giờ đã có 300 người thiếu niên Triều tiên tổ chức thành đoàn «thanh niên ái quốc đoàn» đoàn nầy chuyên việc ám sát các quan chức trọng yếu người Nhật và cổ động cách mệnh, họ rao khẩu hiệu «đánh đổ quyền thống trị của đế quốc Nhật bản, khôi phục quyền tự do độc lập của dân tộc Triều tiên; dựng lại nước cộng hòa Triều tiên. Một bộ phận đã đi cổ động ngầm ngầm ở các thành phố lớn và ở thôn quê khuyên dân chúng dự vào công cuộc cách mệnh tiến hành rất hăng hái.

Các học sanh Triều tiên ở Nhật vừa rồi đã có 35 người bị chánh phủ Nhật bắt về xét vì họ là thanh niên trí thức có tư tưởng ái quốc có dính vào công cuộc cách mệnh, đến Triều tiên qua làm ám ở Nhật vẫn có nhiều người bị bắt nữa.

NHẬT ĐÃ BẮT ĐINH TỪ 18 ĐẾN 55 TUỔI PHẢI RA TRẬN

Tô-châu, 23-10 — Vì quân Tàu chống đánh lại hăng quá, quân Nhật tuy có chiếm được đất thành mà quân lính chết và bị thương nhiều quá nên nay chánh phủ đã bắt đến thứ lính từ 18 tuổi đến 55 tuổi đều phải ra trận cả.

Hiện 9 phần 10 dân Nhật đều phải ra mang súng vác gươm qua Tàu, vì thế việc lao động ở các sở công nghệ ngày thường bọn đàn bà làm, bây giờ không đã phải đem đàn bà ra làm thế, như ở các thành phố Thân hộ, Thiên tân, Đại bản, đã có vô số đàn bà ra khuân vác đồ đạc nặng nề, công nghệ vì đó bị thiệt hại một ít.

NHẬT QUYẾT LẤY THƯỢNG HẢI TRƯỚC NGÀY CÁC NƯỚC HỘI Ở BRUXELLES

Các nước định mở một kỳ hội nghị vào đầu tháng 12 đây để giải quyết việc Hoa Nhật, Nhật quyết đem hết lực lượng để lấy cho được Thượng hải trước ngày hội nhóm.

QUÂN TÀU KHỞI THẾ CÔNG Ở CÁC MẶT TRẬN

Thượng-hải, 24-10 — Quân Tàu đã phản công ở khắp các mặt trận, ở mặt trận Thượng hải ngày 22 quân Tàu phản

(Xem tiếp qua trang 4 cột 3)

PHÒNG THỦ ĐÔNG DƯƠNG

Thêm tàu ngầm qua vịnh Bắc kỳ

Phòng thủ Đông dương, chính phủ Pháp đã cho qua Đông dương chiếc tuần dương hạm «Primauguet», lại có hai chiếc tàu ngầm Archéon và Prenati cũng sắp từ giả quân cảng Brest qua vịnh Bắc kỳ.

2 chiếc nầy đến Décembre sẽ tới Đông dương.

https://tieulun.hopto.org

việc trong nước

THANH-HÓA

Việc bất công của bọn thừa hành trong vụ hưng công đại chẩn

Vì thiên tai bạo hàn, dân tình đói khổ, chính phủ muốn cứu dân khỏi chết đói, nên mở cuộc «hưng công đại chẩn» như đắp đường nông giang, sửa đê công Sở... Vụ cứu đê công Sở, theo trát sức của quan Phó Thiệu-hóa nói rõ là «sửa 825m đê, diện tích 92m²40, thể tích 10763m, số bạc 1876$38. Trừ 1/10 để giả tiền đất cho các điền chủ, còn 969$12, mà số phu cả tổng là 836 người...» Như thế là mỗi bạc lấm. Vậy mà đến khi làm thì chánh phó tổng và phái viên lại thi hành ra 1 lối khác. Như tổng Phú-chẩn, có mấy điều lôi thôi sau này:

1) Chia phần đất, không chia bằng thước khối, lại chia bằng thước dài, thành thử chỗ nặng nhẹ, khó dễ không đều nhau, có làng làm trong 11 hôm đã xong, lại có làng làm đòng đã non 1 tháng.

2) Khó dễ đã không đều nhau, mà phần đất nhiều ít lại không theo nhân số từng làng, nên có làng được nhiều việc, làm được nhiều tiền, như Long-giang (chỉ có 8 người phu mà được 21$53), Ngọc-Tân (làng sở tại chánh tổng, 40 người phu mà được 64$66 làng Thiệu-giáo (8 người phu lại được những 53$32). Lẽ tất nhiên những làng khác phải chịu thiệt thòi, đến nỗi phải làm gần chết mà hễ gần 1 tháng trời mà chỉ được mỗi người 0$90 0$95.

3) Số 969$12 chia ra 825m, mà làm sao chỉ được mỗi phần 1$076?

4) Có chỗ theo trát quan thì không phải sửa, vậy mà chánh phó tổng và cai thiêu tiền cho làng Cẩm-vân đắp ra ngoài số 825m đã bạn định, một đoạn 75m, chỉ đắp qua cỏ là lấy tiền. Vậy thử hỏi tiền 75m ngoài ấy lấy ở đâu, nếu không rút số tiền của 825m?

Trong sự bất công này, rõ là người thực hành có ý thiên vị, nên có làng bị thiệt thòi rất phân nàn.

Một đám dân lai cảo

Hội đồng điều tra họp để xét việc Tri châu Ngọc-lặc xử vụ án mạng bất minh

Ngày 21 Octobre quan Công sứ Nghệ-an Jeanvain quan Án-sát Hà-tĩnh Phan-Võ, quan Thị-lang bộ Lại Hà-văn Ngoạn, và quan Bố-chính Nghệ-an Trương-xuân-Mai, đã họp kỳ hội đồng điều tra tại tòa Sứ Thanh-hóa, để xét việc viên Tri-châu Ngọc-lặc Phạm thúc Tiêu và viên Lại mục chữ ký Phạm-Tuân đã xử vụ án mạng tên Ly có tính cách ám muội.

Nguyên ngày năm trước, Phạm-văn-Đôn, chánh tổng kiêm Dân-biểu mến thương du ở châu Ngọc lặc, đánh người đầy tớ là tên Ly từ trên sàn gác ngã xuống đất, đụng phải cái cọc tre, bị nhiều vết thương nặng, chết ngay. Thế mà vu nói Ly tự tử. Sau lại đổ cho người đầy tớ là tên Hiệp đánh tên Ly. Viên Lại-mục Phạm Tuân về làm biên bản không đúng sự thực. Về sau tên Hiệp phản cung, và có người chứng nói Đức đánh tên Ly chứ không phải tên Hiệp.

Viên Tri-châu Phạm thúc-Tiêu không đưa những lời cung ấy vào tập hồ sơ. Kết án tên Hiệp và tên Đức, độ Tỉnh, Tòa, xét có điều ám muội. Tỉnh phái viên Kinh lịch về khám, biết rõ nội vụ, tư Bộ huyền chức viên Tri châu và viên Lại-mục Ngọc-lặc. Nay chính phủ lại lập hội đồng điều tra để xét việc này. Hiện đang xét xử bí mật. P. V

Dự trù việc đào nông giang ở hai bên bờ sông Mã

Quan Toàn-quyền Brévié có cấp cho tỉnh Thanh-hóa 20 vạn bạc để làm việc đào nông giang. Có lẽ năm sau sẽ đào nông giang ở các tổng Trường-cát, Phú-ổ, Cẩm-lũ (thuộc huyện Thạch-thành) Hồ-sơn, Kinh-bắc, Cao-mật (thuộc huyện Vĩnh-lộc) Quan-hoàng (huyện Cẩm thủy) Phú chẩn, Phú cốc, Phúng thịnh (thuộc phủ Thiệu hóa) và khắp huyện Tân định. Có thể dẫn nước cho 37 nghìn mẫu tây ruộng. P. V.

NGHỆ-AN

Vụ kiện trên 200 năm lại đổ tung ra

Độ năm 1923-1924, *Làng dân đã đăng nhiều lần về vụ kiện rất chán địa phận giữa làng Hội-tiến và làng Lạng-điền thuộc tổng Lạng-điền, phủ Anh-sơn.*

Vụ này số đã xử tới thời đến trên hàng hai trăm năm là vì thần trước làng Lạng-điền đã đăng mưu kế, và thế lực xâm chiếm địa phận làng Hội-tiến, điều đường đất của làng Hội-tiến đã có chân bọ phân minh. Mấy bất bình ấy, hàng năm dân Hội-tiến kêu nài nơi cửa công không mấy khi vắng tiếng; năm 1934 dân Hội-tiến lại thân hành vào kêu Bộ, tên Khâm đáng đem lên Ngự-tiền văn-phòng, đem hồ sơ vào viện Dân-biểu nhờ can thiệp. Song kết cục tiếng kêu ấy chỉ được trả lời bằng chữ «Việc đã chung thẩm, không thể kêu ca được nữa».

Tuy vậy, dân Hội-tiến bị áp bức vẫn không thể chịu được, nên thường thường vẫn kêu nài luôn.

Độ nầy, nhân nhà nước có phái nhân viên sở Địa-chánh lên đạc ruộng đất ở địa phận hai làng ấy, dân Hội-tiến nghe quan Công-sứ Jeanvain thường để tâm đến việc áp bức của dân quê, nên lại tục mấy lá đơn xuống Tòa.

Nghe quan Công-sứ đã xét rõ căn nguyên, nên đã để tâm soi xét. Vụ kiện kéo dài nầy sẽ kiết liễu chăng?

Dân nguyện

TOURANE

Hát giúp nạn dân

Một cuộc hát giúp nạn dân Bão lụt do thân hào trong hạt Hòa vang tổ chức tại trường Hòa bình tối chủ nhật 17 10 37, kết quả: Tiền bán vé và tiền một đám nhà hào hiệp cho cụng là: 171$30

Tiền chi tiêu (thuê gánh hát, đàn đ.đn, giấy quảng cáo v.v. 27$90

Còn lại: 143$40

Số tiền còn đó đã nhờ quan Huyện Hòa vang đệ nạp lên Tỉnh đường chuyển giao ra hội Cứu tế. Lai cảo

QUẢNG-NAM

Lời kêu của người lính bị bắt

Tôi tên là Lê-Lang, quê làng Bằng sơ, tổng Hạ nông, phủ Điện bàn, garde indigène n° 1256 à Faifoo, nhờ nhà báo đăng việc đó sau nầy:

Nguyên ngày 25-8-37, tôi lên cấp Thạch hàn, coi về việc trả tiền đồng đất gánh cho coolie. Đến tối 30-8, độ 6 giờ, sau khi trả tiền xong, tôi mới về trại thì cơm nước không ai nấu cả, tôi phải ra quán Nguyễn Kha mua ăn để đói. Sau hỏi anh em lính trong trại, mới biết người nấu ăn sống sít, tốn tiền chợ mà không có món ăn được, nên cấp sửa để xin một người lính để coi về việc nấu cơm. Vậy tôi còn gởi cho chủ quán 1$ bạc bảo nấu cơm để ăn đỡ đói bữa.

Đến ngày 1er-9-37, quan Công sứ và quan Một cùng quan Phủ đến viếng sở, có vô xét trong quán Ng. Kha, thấy tiền và giấy «bon», nắm đồng ăn ba một gói

(Xem qua trang 3 cột 3)

Tin buồn

Bản báo được tin ông Nguyễn-Quang thân sinh ông Nguyễn-quốc-Tây, Dân biểu, đã từ trần ngày 27-10 37 tại nhà riêng ở làng Miêu Bông, huyện Hòa vang, Quảng nam hưởng thọ 58 tuổi, vậy có lời chia buồn cùng tang quyến.

Tiếng-Dân

THỢ HÀNG SOCONY Ở SAIGON ĐÌNH CÔNG

Thợ hãng Texaco đình công, quan Thanh tra lao động can thiệp, chủ đã chịu tăng lương. Kế đó thợ ở hãng Socony độ 100 người cũng đình công, yêu cầu nhiều khoản như thợ ở hãng Texaco.

Trong Nam đã mở lớp dạy đêm cho kẻ thất học

Trong Nam, ở các thành phố như Saigon, Cầu lớn, ngày 2 Novembre quan Thống đốc sẽ cho khai giảng lớp dạy đêm, để những ai có chí học thêm Pháp văn thì học.

Lớp dạy đêm nầy chia 2 ban: dạy kẻ đã biết chữ và kẻ chưa biết gì.

Luật lao-động và cách chữa thuốc cấp cứu nạn lao-động

Dày 74 trang, khổ sách bỏ túi, giá đặc biệt o$10. Phàm thợ hoặc chủ muốn biết quyền lợi của nhau có những gì, cùng nhau hợp tác thỏa thuận mãi mãi, thế nào là bất công, thế nào là trái luật v. v. Lại có thể đề phòng và chữa chạy được các tai nạn của Lao-động. Nên mua ngay sách này kẻo hết! Ở xa gởi mua thêm cước thường 3 xu, chung nhau mua một lược 10 cuốn cước có c$20. Mua buôn, lẻ, gởi thơ, mandat hoặc tem (tem thơ) đề cho nhà xuất bản như dưới đây:

NHẬT-NAM THƯ-QUÁN

102, Hàng Gai, HANOI

Vài dật sử của nhà đại cách mạng Trung-hoa Tôn-Trung-Sơn

(Tiếp theo trang 1)

vì quyền dấu hiệu bí mật để ngỏ mấy chữ ấy còn đang gói trong gói đồ theo sau. Bên chừng tiếp được gói đồ, dở xổ dấu hiệu đọc giấy thép thì tá ra đảng mình cho hay cái ngày khởi quân, bảo Tôn phải mộ quân khí và lương thực cứu viện. Khi ấy đã tối, Tôn định bữa sau trả lời bảo khoan khỏi nghĩa đã, vì chưa tìm ra lương thực khi giới đã. Ai hay trong thời gian Tôn chờ cho được quyền dấu hiệu bí mật và định trả lời đã lần đến mấy ngày rồi; chưa kịp trả lời thì tiếp được giấy thép nói quân cách mạng đã lấy được Vũ xương. Cuộc cách mạng đã thành công! Tôn lấy làm khoái quá, và tự nghĩ phải chi trả lời liền giấy thép lúc tiếp được, e khi hỏng trận nầy!

Di chúc cho đảng bộ

Công cuộc cách mạng của Tôn, từ nhỏ đến lớn hi sanh cho nước, hai chữ «Trung-hoa dân-quốc» dựng lên thì thân thể Tôn đã quá nhọc, phải mang bệnh.

Trong lúc bệnh hoạn, chính Ông tinh Vệ không rời Tôn một bước, ngày đêm săn sóc một bên rất ân cần. Ngày 24 Février 1925, trước mặt toàn gia của Tôn đông đủ, Ông hỏi Tôn có lời gì để lại cho Đảng không? thì Tôn trả lời:

«Sau khi tôi chết, bọn địch thủ nào cũng đánh phá. Nếu các Ngài muốn tránh cho khỏi chết thì có một cách: hàng đi. Bằng không sợ chết, cứ việc chống mãi, còn hỏi cái gì nữa chớ?»

Tôn để lời với đảng bộ chỉ có vậy.

Di chúc cho vợ con

Các nhà triệu phú, lúc chết họ di chúc của cải lại cho vợ con vô số!

Các nhà quyền quí họ di chúc cho đoàn sau họ những mảnh khóe lớn cái cho đến được địa vị mà họ gọi là «sang»!

Trái lại, các nhà danh nhân chí sĩ, lúc chết chỉ hai bàn tay trắng, để lại một cái tư tưởng vô hình cùng những học thuyết nhân đạo không buộc ai ghi nhớ, mà đời đời vẫn không ai quên.

Xem họ Tôn, trước khi nhắm mắt, về của cải riêng, Tôn có để giấy lại chẳng có gì là qui giá cả (giấy do Ông-tinh-Vệ thảo):

— «Trọn đời tôi hy sanh vì công cuộc cách mạng, không biết tư sản của tôi là cái gì. Nào sách vở, áo quần cũng đồ lặt vặt khác, tôi để lại cho vợ tôi là Tống-khánh-Linh đó.

«Con cái tôi đều tự lập. Chúng nó hãy giữ tư cách tự trọng cho chúng nó và dìu giữ theo tư tưởng của chúng ta».

«Thơ nầy là bức thơ cuối cùng cho gia đình tôi».

Tôn từ giã cõi đời ngày 12 Mars 1925, lúc 9 giờ rưỡi mai, hưởng thọ 60 tuổi, để lại cho dân Tàu một mối sầu vô hạn!

. . .

Kể sơ vài dật sự của nhà cách mạng nước láng giềng, nghe cũng lắm đều thú. Một đều ta nên để ý là nhà chí sĩ ấy không phải người kỳ gì, vẫn một đứa bé con nhà nghèo, bàn đầu cũng cày ruộng dắc trâu mà sau làm ra thế.

M. M. thuật

Kỳ hội đồng Dân biểu đến nơi

Một số người Trung kỳ biểu ở Hanoi có chi cho Bản báo bức thơ dưới nầy, trực đăng để các ông dân biểu đọc ý.

L. T. S.

. . .

Hanoi, ngày 22 Octobre 1937

Kính các ông Dân biểu,

Chúng tôi, một nhóm thợ thuyền, viên chức và thanh niên quê ở Trung kỳ, đương làm ăn tại Hanoi, xin có mấy lời để cùng các ông bày tỏ một đôi ý kiến.

Tuy không được hân hạnh tham gia một cách trực tiếp vào sự kén chọn những người xứng đáng để thay mặt cho toàn thể đồng bào, chúng tôi vẫn hết sức để ý đến cuộc bầu cử vừa rồi.

Thì cái kết quả cuộc bầu cử này đã làm cho chúng tôi mừng, vì phần đông các ông dân biểu không phải vì tiền, vì thế lực, vì danh tước.

Trước cái kết quả này, chúng tôi dám đặt nhiều hy vọng vào khóa Dân biểu mới.

Hẳn các ông cũng công nhận với chúng tôi rằng: dân chúng Trung kỳ đương cần không biết bao nhiêu điều cải cách thiết thực cho cuộc đời sống quá w vất vả của họ. Bao nhiêu nỗi thống khổ ấy, mong rằng các ông dân biểu mới sẽ hết sức làm việc, bày tỏ công chánh phủ để cải thiện lại.

Đồng tình với chúng tôi, chắc toàn thể dân Trung kỳ cùng tất cả những người có quan tâm đến sự sinh hoạt của dân chúng, ai ai cũng đều hy vọng ở các ông.

Nhưng trong khi chúng tôi đường hăng hái trông, thì có những tin làm cho chúng tôi phải ái ngại mà tự hỏi: «Rồi đây hi vọng của mình sẽ khỏi thành ra hão huyền không?»

Có những người đi vận động mua lá thăm bầu nghị trưởng và các chưn có xu, chúng tôi không cần nói cảm tưởng của chúng tôi đối với những cử chỉ này, vì các ông cũng có cái cảm tưởng như chúng tôi, như tất cả mọi người có công tâm.

Sự ám muội, dầu hưng bít thế nào, cũng không có thể dấu bóng mặt trời được. Và cố nhiên, một người dân biểu chính đáng phải chỉ trích, phải tố cáo, phải bài trừ những sự ám muội ấy.

Nhân dịp khóa mới sắp họp kỳ hội đồng thường niên lần thứ nhất, chúng tôi xin gởi đến lòng công tâm và trí phán đoán của các ông và yêu cầu các ông xử trí thế nào cho xứng đáng với địa vị một ông dân biểu trong viện mới.

Chúng tôi chỉ mong sao cho cái cử chỉ đầu tiên của dân viện khóa này, là bàn một ban Thường trực chính đáng, không đến nỗi làm cho dân chúng thất vọng.

Có một ban Thường trực chính đáng thì viện mới mong làm tròn cái trách nhiệm mà dân chúng đã phó thác cho.

Chúng tôi trân trọng chào các ông, và một lần nữa, mong sao các ông không làm cho anh em chúng tôi và toàn thể dân chúng Trung kỳ thất vọng.

Nay kính,

Một số thợ thuyền, viên chức và thanh niên, quê ở Trung kỳ, đương làm ăn tại Hanoi

Buôn bán

Chỉ nên buôn các thứ hàng đã có tiếng nhiều và chắc chắn bán chạy.

NHƯ:

DẦU KHUYNH - DIỆP
KẸO KHUYNH - DIỆP
DẦU BA - CÔ
KÍ-NINH NHÀ - NƯỚC
KEM VÀ PHẤN TOKALON
THUỐC ĐÁNH RĂNG ROSÉMAIL
CÁC THỨ THUỐC HIỆU NHÀNH-MAI V.V...

Mua buôn, làm đại-lý, hỏi tại:

HIỆU **VIỄN - ĐỆ**
Ở Bến-Ngự HUẾ

MUA BÁO ĐƯỢC BIẾU SÁCH!!

Mua một năm báo

POUR LA JEUNESSE SCOLAIRE

(học-báo ra ngày chủ-nhật, riêng cho nam-nữ học sinh các trường Pháp-Việt trong xứ Đông-Dương)

của nhà in MAI-LINH HANOI xuất-bản

giá 1$80, được BIẾU NGAY 1$80 SÁCH của nhà Mai-Linh (xuất bản ở xa xin trả thêm 0$30 cước gởi sách biếu.

Chỉ những bạn mua năm mới được hưởng sách biếu.

Nếu nửa chừng báo không ra nữa, nhà Mai-linh xin cam đoan trả lại tiền HAY BIẾU SÁCH ĐẾN 1er NOVEMBRE 1937

Thơ và mandat gửi về MAI-LINH — HANOI

CHÍNH-PHỦ ĐÔNG-PHÁP

CUỘC XỔ SỐ ĐÔNG-PHÁP

KỲ THỨ NHÌ NĂM 1937

900.000 đồng bạc

Chia làm NĂM BỘ mỗi bộ 180 000 và mỗi vé 1 đồng bạc. (NAM-KỲ, CAO-MÊN, BẮC-KỲ, TRUNG-KỲ và AI-LAO) Nơi xổ định ở HANOI, và thời bán vé trước ngày xổ 2 ngày. Các ngày xổ số sau nầy:

5 Août, 9 Septembre, 14 Octobre, 2-12 1937 và 5 [illegible] 1938

Mỗi lần có 4029 số trúng như sau nầy:

1 số trúng		4.000$	4.000$
2	»	1.000.	2.000.
60	»	100.	6.000.
360	»	50.	18.000.
3.600	»	10.	36.000.
4.029			72.000$

Có năm số lớn chung cho cả 5 bộ

Xổ tại HANOI ngày 6 tháng giêng năm 1938

1 số trúng 100.000$ 1 số trúng 40.000$
1 » » » 20.000. 2 » » 10.000.

Những vé hoặc trúng hay không trúng vì năm kỳ mà cho năm bộ đều được dự vào cuộc mà chúng tôi 5 lần lớn.

CHÚ-Ý: BỘ NAM-KỲ [illegible] — BỘ CAO-MÊN [illegible] — BỘ BẮC-KỲ [illegible] — BỘ TRUNG-KỲ [illegible] — BỘ AI-LAO [illegible]

Đã có đĩa Victor mới

BAN **PHỤNG-HẢO**

Cô Phùng-Há, Tư-Sang.
M.M. Năm-Châu, Tư-Ut ca nhiều tuồng mới đặc sắc.

SOCOA
—HUẾ—

ĐẠI-LÝ ĐỘC-QUYỀN
PHILIPS RADIO
VÀ
PILOT

Sữa
NESTLÉ
HIỆU CON CHIM

Sức Khỏe Của Trẻ Con
Nhiều Chất Bổ

Bao thầu cho Chính-phủ Pháp

Độc quyền bán cho các nhà thương, các nhà hộ-sinh các nhà thương binh và các trường học Lycées ở Khắp Đông-Dương

ĐÀN ÔNG THẬN HƯ

THUỐC LƯỠNG NGHI BỔ THẬN
của Lê-huy-Phách là thứ thuốc «bổ thận» hay nhất ở xứ này!

Thận là cơ quan hệ trọng cho sự sinh dục của đàn ông. Thật suy sinh nhiều chứng: đau lưng, vàng đầu, rụng tóc, mờ mắt, ù tai, thân thể đau mỏi, buồn bã chân tay, tiểu tiện khi trong khi vàng, tinh khí loãng... hoặc sinh ra mộng tinh, di tinh, hoạt tinh, nhiệt tinh, lãnh tinh, liệt dương. Các bệnh này đều làm kém đường sinh dục.

1) *Di tinh.* — Khi cường dương, không cứ lúc nào, tinh khí không kiềm được, mà tiết ra.

2) *Mộng tinh.* — Khi ngủ tưởng giao hợp với đàn bà, tinh khí cũng ra.

3) *Hoạt tinh.* — Tinh khí không kiềm. Khi giao hợp tinh khí ra mau.

4) *Nhiệt tinh.* — Tinh nóng.

5) *Lãnh tinh.* — Tinh lạnh.

6) *Tinh khí bất sự nạp tử cung.* — Tinh khí rỉ rỉ, không bắn vào tới tử-cung.

7) *Liệt dương.* — Gần đàn bà mà dương không cường được.

8) *Sau khi khỏi bệnh phong tình.* — Đau lưng, rụng tóc, vắng đầu, khắp thân thể đau mỏi, mới qui đầu, tiểu tiện có ít vẩn...

Có các bệnh kể trên dùng LƯỠNG NGHI BỔ THẬN số 20 của LÊ-HUY-PHÁCH đều khỏi cả. Bệnh lâu năm tầm cũng chỉ dùng tới 2, 3 hộp đã thấy hiệu nghiệm lạ thường! Giá 1$00 một hộp.

Thuốc này bào chế rất công phu có vị phải tầm phơi hàng tháng để lấy dương khí; Có vị phải chôn xuống đất đúng 100 ngày để lấy thổ khí. Thuốc này làm toàn bằng những vị thuốc làm cho thận bổ được sinh khí, cố tinh, và đặt nhất là vị «hải cẩu thận». Công hiệu của thuốc này không phải là nhỏ vì nó giúp cho mọi người được toàn toàn như ý!

ĐÀN BÀ BẾT ĐIỀU KINH

Uống 1 hộp thuốc «Điều-Kinh» của LÊ-HUY-PHÁCH khỏi ngay

Kinh hành khi lên tháng, khi xuống tháng, hoặc 2, 3 tháng mới hành kinh một lần, hay thấy kinh 2, 3 lần trong một tháng... tức là kém huyết mà mắc bệnh bất điều. Kinh đã không điều, còn sinh ra nhiều chứng: vàng dầu, ù tai, chóng mặt, mỏi xương sống, ăn ngủ không điều hòa...

ĐIỀU KINH CHÚNG NGỌC số 80 giá 1$50. Riêng dùng cho các bà đã có chồng mà mắc bệnh Bất điều. Dùng một hộp thuốc này kinh điều ngay, lại mau có thai.

ĐIỀU KINH BỔ HUYẾT số 21 giá 1$00. Riêng dùng cho các cô chưa có chồng. Dùng một hộp thuốc này kinh nguyệt điều hòa, tăng thêm sức lực, khỏe mạnh luôn luôn...

LÊ-HUY-PHÁCH
N° 149, RUE DU COTON, 149 — HANOI

ĐẠI LÝ Ở TRUNG-KỲ. — Thanh hóa: Thái Lai 73 Route Bến thủy. Vinh: Sinh Huy 88 phố ga. Huế: Văn Hóa. 29 Paul Bert. Qui Nhơn: Trần văn Thăng Av Khải định. Quảng-Ngãi: Lợi-Hưng Route Coloniale. Phanrang: Ng. đình Tuyển Tailleur tonkinois. Tuy-hòa: Ng.-v Thiền. Saigon: Nam Hàm được phòng. Phan-rang: Bazar Tô văn Phương: Ích-công-thương-cục. Faifoo: Châu-Liên, 223, Pont Japonnais. Pleiku, Thái quang Kỉnh. Và khắp các tỉnh lớn Trung, Nam, Bắc, Ai-lao, Cao-mên đều có đại lý cả.

việc trong nước

(Tiếp theo trang 2)

Lại có một cặp đồ kaki của Ng Thiệp n° 146 và năm cái tài đựng xu, đều thu lấy hết, quan Một đòi Ng. Thiệp về. Tối tới 11 giờ rưỡi ở cỗ mới về có truyền bản đề ra hầu quan hiểu. Quan hỏi ai ăn cơm tại quán đó, tài có thú nhận rằng trại không có người nấu, nên tôi phải ra ăn đỡ đói bữa cơm. Liền bắt tôi dẫn về hàn giấy với Ng. Thiệp, giao cho quan Phủ Duy xuyên đem về. Cách 2 ngày, vợ chồng chủ quán lên cung trên phải tên Khương n° 1340 gởi gói giấy và tá đựng xu.

Tới bữa 8-9-37 quan Sứ và quan Dâm lên Phủ, bảo tôi và Ng. Thiệp ra ngoài dạy rằng: một đứa có trại các không nấu cơm ăn, phải ăn cơm quán? còn một đứa có trại các không để đồ, phải gởi đồ cho quán, vậy là không tuân lệnh quan trên, nên cho về tính sổ.

Tới bữa 9-9 quan Phủ đòi 2 đứa lên hỏi, 10-9 một người cai rất về đến Faifoo, đến 14-9 nộp đồ rồi đưa lên phủ Duy xuyên, quan Phủ sức lý trưởng làng tôi lên nhận về.

Tôi ở lính 12 năm trời đăng đẳng, không có lỗi gì, một lòng giữ gìn việc quan. Nay vì cớ trên mà bị về lính thật là oan ức. Tôi có đơn kêu nại với quan trên, mong xét chỗ oan đó cho.

Lê Long ký

QUẢNG - NGÃI

Cái gương sanh sự

Vì vụ ruộng mà tên Nguyễn Dưng và Nguyễn Đoan kiện tên Phùng Đạo không cho thục, ở (Đức phổ), Tòa Tỉnh đã xử cho thục, nhưng vì tên Phùng Đạo mạo khế 150 quan, thành ra việc thục chưa xong, kéo dài đến năm nay.

Ngày tháng 4 ta, phó tổng Nguyễn đình Hoàng (bị cách dịch), vì đi thay cho Phùng Đạo ra Bộ kêu về sự ruộng ấy, bị xét hỏi tên tuổi và giấy ký quyền, đều nói trả trớ. Bộ có sức về Tỉnh, Huyện hỏi. Huyện xét làm án phó tổng Hoàng 2 tháng và tên Phùng Đạo 4 tháng. Cái gương sanh sự!

Nghe thấy

PHÚ - YÊN

Vu không!

Làng Văn hòa, tổng Sơn xuân, huyện Sơn hòa có sở đất công kêu là «Thâm Ung», xưa nay cho dân nghèo trong làng làm ăn.

Đề Lôc ở làng Trung trinh, cũng có một mẫu thổ thuộc địa bộ Trung trinh, ở gần đó. Năm nay thấy bắp lúa được mùa, muốn cướp hoa vụ của dân Văn hòa làm đất nói trên, bèn trình quan rằng bọn dân 13 người xâm chiếm tư thổ của y.

Lên quan, ngày 9 tháng 9 ta, cả bọn đều khai đất mình làm là của làng mình, có hỏi ông Xã hẳn hòi. Ông xã Văn-Hòa cũng đã nhận tại quan như thế.

Dân Văn-hòa làm ăn ở đất Văn-hòa, có lý trưởng nhận thực rõ ràng, thế mà Đề-Lộc ở khác làng, lại vu khống, làm cho dân chúng bỏ ăn bỏ làm, hao công tốn của, năm bảy ngày đi hầu và khai báo rồi là chuyện ức.

Dân

PHAN - RANG

Kết quả đêm hát giúp nạn dân

Mới đây chi hội Trung-Bắc-kỳ Nông-công-thương Tương-tế Phanrang có tổ chức một cuộc lạc quyên và một đêm hát xiếc giúp dân bị lụt Bắc kỳ.

Tiền thâu, trừ tiền sở phí còn lại 532$79 Bà đã lên quan chánh Công sứ Phanrang nhờ chuyển giao cho ban Cứu-tế Trung-ương ở Huế.

Lai cảo

PHAN - RÍ

Bị bỏ bót 24 giờ rất oan

Ngày 12/10/37, lúc 10 giờ trưa, quan Đồn có bắt một người đem dam 24 gà, là Trần Đồng.

Nguyễn Trần-Thinh ở làng Thương thấy có cái xe bò chở mướn n° 2599, mỗi năm đóng thuế tử qui. Theo lệ trước, gần đến ngày nộp thuế, có lính đòi hoặc có trát sức, mà hễ ai nộp trễ 10 ngày thì bị phạt.

Kỳ này tên Thinh nộp thuế đúng ngày 7-10-37, quan Đồn đòi phạt 1$20. Thinh xin nài vì chưa có lịnh đòi và chưa trễ quá 10 ngày, quan Đồn hạ xuống 0$60; nhưng chỉ nói miệng vậy. Tên Thinh tưởng quan Đồn nói rồi thôi. Không ngờ đến ngày 12-10-37, lại đòi đến phạt 0$60. Nhưa Thinh đi vắng, vợ Thinh mướn Trần Đồng đem tiền nộp thay; khi đến đồn thì Trần Đồng bị bắt giam 24 giờ lấy cớ vì trễ tiền phạt.

Đền phạt nặng có ức.

D. X. lái cảo

PHAN - THIẾT

Kết quả hai đêm hát cứu tế nạn dân Bắc-kỳ

Hội «Phùng-tượng Đồng nghiệp hội» (Société des Tailleurs de Phan-thiết) vừa rồi có tổ chức 2 đêm hát vào ngày 16 và 17 Octobre lấy tiền giúp đồng bào Bắc-kỳ bị lụt.

Thâu được	305$73
Tiêu phí	134$95
Còn	170$78

Đã gởi cho quan Bang-tá chuyển giao quan trên gởi ra Ban cứu tế trung ương.

Lai cảo

THƠ-TÍN

Ô. Trịnh phương Đan, Bình lâm, Hà trung, Thanhhóa
Được mandat 1$00 trả dần tiền báo từ 15-10-37.

Ô. Ng văn Huệ Entreprise Pekiey
Được mandat 3$ trả dần tiền báo từ 1-11-37.

Liên Thành thư quán Hàtĩnh
Được mandat 0$15 trả tiền báo Đại lý rồi.

Ô. Đỗ Thè, D & R Saigon
Được mandat 2$60 trả dần tiền báo từ 15-10-37.

Ô. Từ Sơn, Phanrang
Được mandat 2$70 trả tiền báo Đại lý rồi.

Ô. Trần Thăng, G. I. Phủ qui, Vinh
Được mandat 5$20: 2$20 trả tiền báo đến 15-10-37 Còn 3$00 trả dần tiền báo kể từ 15-10-37.

Ô Ngô trọng Mão, Thái hà ấp Hanoi
Được mandat 5$00 đến 31-3-38 hết hạn.

Ô. Dương thái Hưng Stang Treng
Được mandat 2$00 trả dần tiền báo kể từ 10-8-37.

Ô Ng. lý Thái, Đan trường, Nghi xuân, Bến thủy
Được mandat 3$10 đến 15-4-38 hết hạn.

Ô. Võ Cự, an retraite Tourane
Được mandat 6$ đã hết hạn 10-8-37

Ô. Trần Khắng, Phap kỹ, gare Minh lý
Được mandat 2$50 trả dần tiền báo kể từ 15-10-37.

Ô. Trác Chí, Tân hội, Phanrang
Được mandat 5$00 đến 31-1-38 còn thiếu 0$48.

Ô. Đinh văn Chấp, Vinh
Được mandat 3$10 đến 31-3-38 hết hạn.

Ô. Ng. thế Hoằng, Phụng sơn, Quinhon
Được mandat 8$: 5$ trả tiền báo đến 31-1-37 Còn 1$ trả dần tiền báo kể từ 1-2-37 đến 31-1-38 còn thiếu 4$48.

Ô. Phan đình Hoàng, Maison Chấn Hưng Phụng hiệp, Cochinchine
Được mandat 2$ trả dần tiền báo kể từ 15-10-37.

Ô Ng. Lang, Đức phổ, Quảngngãi
Được mandat 5$ đến 31-12-38 còn thiếu 1$00.

T. D

7 ghế đại-biểu thượng du

Trong khóa dân biểu Trung-kỳ mới này (1937-1940), có 7 ghế đại biểu thượng du do chính-phủ cử:

Các ông: Lê-xuân-Thiều: đại biểu miền thượng-du tỉnh Thanh hóa.

Sầm-văn-Trân: đại biểu miền thượng-du Nghệ-an.

Lưu-Ái: đại biểu thổ trước đạo Ninh-thuận.

Mohr: đại biểu thổ trước đạo Kontum.

Nay Derr: đại biểu thổ trước đạo Pleiku.

Y Say: đại biểu thổ trước đạo Darlac.

Ya-hau: đại biểu thổ trước đạo Haut-Donnai.

Giúp nạn dân bị lụt ở Bắc-kỳ

(*Tiếp theo*)

M. M. T. D.	Huế	0$25
Thoại	-do-	0.11
Nguyễn-khắc-Chuyết, Thịnh-xá, Hà-tịnh		1 00
Nguyễn-Vinh Quảng ngãi		0 50
Lê hà-Huyên P. T. T. Đồng hới		1 00
Đại-Đình, Duy xuyên, Quảng nam		1.00
Học sinh trường Phú lương, Tam-quan		2 00
Vô danh, Đại an, Tiên-phước Quảng nam		1.00
Ng. Kiêm Dương yên	»	1 00
Vô danh Tam kỳ	»	0.01
Thái-v.-A, lý trưởng làng Phú bình, Phan thiết		1.00
Hương bộ Nguyễn-v-Thi	»	1.00
» hồn Vỏ-Phú	»	1.00
» mục Văn-sĩ-Tống	»	1.00
Nguyễn-hữu-Dự	»	0 50
Trần-như-Luân	»	0.30
Thái-văn-Thâm	»	0.20
Hương-dịch Nguyễn-Niên	»	0 20
		12$07
Số trước		71.50
Cộng		83$57
Số đã gởi Hội Trung-ương Cứu-tế Huế		271$25
Tổng cộng		354$82

MỘT HỘP
THIẾT
THUỐC HƯỜN
VALDA
dùng trúng lý, ngậm phải lúc
thì đủ ngăn ngừa
Khỏi đau đóc giọng, Khỏi đau phổi và đủ trừ các bịnh
NHƯNG LÀ
Sổ mũi, nghẹt mũi, phong hàng, ngạt cảm, hoặc đàm nhiệt nổi zám, vân, vân
MÀ NHỨT LÀ PHẢI
ĐỢI CHO ĐỰỢC
THIẾT THUỐC HƯỜN
- VALDA -
bán đựng trong hộp mà thôi, trên nắp hộp nhớ phải có chữ hiệu
- VALDA -
mới thiệt phải

Cáo bạch

Các nhà buôn nên biết...

Mỗi nhà chỉ mất có năm (5 xu tem gởi thơ về lấy mẫu và giá hàng ngay thời sẽ được giá hạ, kéo ít ngày nữa thời giá lại cao hơn.

Nhân tiện xin giới thiệu với các ngài nhà AN-THÀNH mới nhận thêm được máy làm áo chemisette ở Tây gởi về, nên lại mới chế ra các kiểu áo chemisette Croisée lối mới rất đẹp, phần nhiều các bạn trẻ về phái dân mới rất ưa kiểu Croisé AN-THÀNH.

AN-THÀNH có bán các thứ lĩnh lụa Nội-hóa, các thứ áo chemisettes, Croisées, Pullovers, Chandails, quần tắm bằng coton và laine, các thứ tất Sport và tất kaki nhà Bình hiện nay đang dùng nhiều, còn nhiều thứ hàng khác.

Bán buôn giá đặc biệt.

AN - THÀNH
N° 42, Rue de la Soie 42 — HANOI

Núi Ngự Sông Hương có thú chi hay?
Đất Thần-kinh có tin gì lạ?

Trước lúc các Ngài có ghé chơn đến thành phố HUẾ, xin để ý nhớ có ba chữ nầy: (MỘT BÀ BẢY) xem rõ đúng có sự thật, cuộc mới hiện tại ấy là số nhà 137 có nhiều hàng mới, bán giá mới hơn, xin kể qua sơ lược mấy vị như sau nầy: Lãnh Sông Hương, Lương Le Cả, Nhiễu Ngũ Hiệu, Xuyến toàn tơ, Lụa Xa Xy, Sa Bắc kỳ Gấm Thất Thổ, Đoạn Tàu đen, Satin tốt Lụa Hà Đông, Lãnh Lăng Bưởi, Sa Song Ngư, Cẩm Cuốn trắng, cachemire mũi Sa Văn Minh, Lụa Kim Cương, Lương Hanoi, Cẩm Nhung Tàu, Sabie moyen. Lại có bán hàng tạp hóa Tàu thời mà nhiều vị cần dùng thích hợp; Phấn sáp nước hoa, giày Bata, mũ Feutre, savon Tokalon, Mondia, Cadum và Lux, Eau de cologne Pompéia Bourjois ở Pháp mới qua rất tốt, giày da khăn mù vá sửa kẹp gia, phóc trà vải trắng và các thứ vải mùng của ta xem ra cũng khá, giấy bút gồm bi vẽ croquis viết chì xanh đỏ v. v...

Xin để ý trước lúc muốn mua một vật dụng gì, xin cứ tự do vào nơi hàng so giá mới hay hàng tốt, giá hạ rõ ràng, bất cứ vị hàng gì đều có thể tự nặng nhẹ, phân biệt khác nhau, có làm đại lý cho hãng savon, vỏ bán sỉ giấy mùi các thứ, vậy các ngài muốn dùng thứ hàng gì, xin mời đến hiệu THUẬN-LONG số nhà 137 đường Paul Bert HUẾ.

Đó là một nhà chuyên môn buôn hàng tận gốc, muốn bán kịp thời ăn lời rất ít.

Ngày mở cửa bán hàng 30-10-37

Có cửa hàng phụ Thuận-Long Đồng-hới *có bán đủ các hàng kể trên*

Nay kính, Thuận-Long 137, *Đường Paul Bert,* HUẾ

Số 23

THI TỪ TÙNG THOẠI

MINH-VIÊN

(*Tiếp theo*)

DỊCH: Cạnh trường bể Á, đầu giữa thế kỷ hai mươi, người Nhật mới phương đông, người Xiêm mới phương tây, người Tàu cũng mới giữa Trung hoa, nước lồ ghềnh xem, máu nóng hà quên thời đại mới.

Đồng ngục Qua-thành (1), mới Mậu-thân năm ngoái, Trần-quân chết ở Khánh (2), Chu-quân chết ở Hoế (3), nay người chết ở đảo, khí thiêng chưa dứt, anh hồn còn mến nước non xưa.

8/ Đông tây cường quốc, bách niên tiền khởi nẩng kiêu bành lạc thành; mỗ giả lưu huyết, mỗ giả đầu hoang, sở bách chiết thân xu, phi hữu thử đầu đẳng văn minh, trí danh đại lục.

Khẳng khái dư linh, cửu nguyên hạ diệc đương hồ lô đại tiếu; thủy dử mê hồn, thủy dử sất não, kỷ thiên niên dân tộc, kim nãi hữu tân dân đẳng phái, ky ảnh công sơn.

東西強國，百年前覺
艦德傳造成；某也流血
某也牧愛，數百折身軀，
仙有此頭等文明驅名
大陸。
憐獄餘靈，九原下赤
霄訪庶大笑，雖與逢魂，
遠與望廟，與千年民族，
今乃有新民黨組織影
響也。

DỊCH: Đông tây nước mạnh, trước trăm năm hà kiêu bành gây nên; nào người chảy máu, nào kẻ ở tù, trải trăm lớp hiểm nghèo, mới có nền rực rỡ văn minh lừng danh thế giới.

Khẳng khái hồn thiêng, dưới chín suối nên rỉ re cười rọ; nào ai che lòng, nào ai nhồi sọ, mấy ngàn năm dân tộc, bắt đầu thấy leo heo tân đảng gởi bóng cồn hoang!

9/ Bút phong thiệt kiếm, dữ kiên thương yên đạn tùng thù đồ; gian hiểm bất tử, báo quốc thử tâm đồng xích huyết.

Ưu nhục nhứt xang, thường tân khổ bách ban nhi cạnh thệ; tinh linh vị dận, ngô bào hà tội vấn thương thiên.

筆鋒若劍，與肩論歷
彈雨殊途，艱險不辭，報
國此心同赤血。
愛耶一陷，雷亭苦百
般面覓逝，精靈來慰，吾
胞何罪問蒼天。

DỊCH: Bút gươm lưỡi giáo, vai đạn lưng súng nách đầnh bác đường; gian hiểm không từ, yêu nước vẫn lòng lòng đỏ đấy.

Ưu nhục tràm chìu, nếm cay đắng đủ mùi mà đến chết; tinh linh chưa dứt, hỏi trời: sao tội lỗ dân ta?

10/ Chí bất dị cử cô tương đồng, vạn lý thiên nhai như hữu đái.

Ngã sơ lai quân hồ cự khứ, nhứt ban tâm sự phó vô ngôn.

志不異居故相同，萬
里天涯如有待。
我初來君胡遽去，一
般心事付無言。

YÊN-SƠN

DỊCH: Chí không khác nên ở cũng đồng nhau. Muôn giặm ven trời như có hẹn.

Ta mới ra người sao tách vội, một bầu tâm sự chẳng cần phô.(4)

11/ Mộng giác thủy vi chi, thân tri tiệm linh dân tri khải.

Tinh linh tri giả phú, anh hồn ưng trục quốc hồn qui.

夢覺誰爲之，神智漸
令民智啟。
精靈知也否，英魂應
逐國魂歸。

CỔ-ĐỊNH

DỊCH: Mộng giấc hẳn nhờ dân? dân tri theo chín thần tri mở.

Tinh linh chẳng có biết, anh hồn sớm dục quốc hồn về.

12/ Bút thiệt vô anh hùng, ngô bối chi ưng tâm nhứt tử.

Độc xa đương mã cách, quân ngôn du tức tráng bình sanh.

筆舌無英雄，吾輩既
應慚一死。
憤車當馬革，君言聽
足壯平生。

TẬP-XUYÊN và THIỀU-NIÊN

DỊCH: Nầy bút lưỡi đâu có anh hùng, bọn tớ thẹn vì thua cái chết.

Kia xe bò sánh ngang da ngựa, thơ người chứng rõ khí bình sanh.

13/ Dĩ thân vi xã hội hy sanh, bút thiệt hữu quyền, văn khí cửu thông hà dĩ bắc.

Tha nhật vọng Côn-lôn, phiến thạch, tinh linh vị dận, hùng hồn du trấn bắc chi nam.

以身爲社會犧牲，筆
舌有權，文氣久通何以
北。
他日望崑崙片石，精
靈來慰，雄魂遊鎮海之
南。

SIÊU-TÙNG

DỊCH: Hy sanh xã hội tiếc gì thân, ngòi bút có quyền, văn khí vẫn thông sông cội bắc.

Mảnh đá Côn-lôn còn để chuyện, tinh linh chưa dứt, hùng hồn đã trấn biển miền nam.

(*Sẽ tiếp*)

(1) Thành tỉnh Quảng nam ở làng La qua.
(2) Cụ Nghè Trần-quí-Cáp chết ở Khánh hòa.
(3) Ông Châu Thượng Văn bị bọ ngược, nhịn ăn 20 ngày chết ở Huế.
(4) Mấy ông thân sĩ Thanh hóa đi vài người thị Dương-quản tự thế.

TA NÊN ĐỂ Ý

Ta nên biết rằng, Bịnh đau mắt là một bịnh rất nguy hiểm cho ta, vì ta phải nhìn lấy hai con mắt của ta là bộ trọng, hễ ta thấy mắt đỏ sáng có nhiều mắt gió, vân vân, thì dùng ngay thuốc đau mắt số 8 giá 0$15 1 lọ, mà đau mắt có Màng có Mỏng, tròt mắt, đau mắt hột (Trachome) thì dùng thuốc đau mắt số 9. giá 0$20 1 lọ các bịnh đau mắt này dù nặng thế nào cứ tin dùng thuốc của HOÀNG-VĂN-ÁP 47 Minh-Xá Bắc-Ninh (Tonkin) thế nào cũng mau khỏi, khi mua phải nhận kỹ lọ nào không có tên HOÀNG-VĂN-ÁP là không chính hiệu. PHƯƠNG CÁI NHÀ PHIÊN. Nếu các ngài mua bởi thuốc phiện mà được mau chóng, người lại không mất nhọn, khi bỏ được rồi lại không sinh bịnh, thì chỉ nống ngay thuốc của bản hiệu là bỏ ngay được. Thuốc này khi đã bỏ được rồi, hễ trông hay hút mộ điếu vào là kinh tởm nôn mửa. giá 1$00 1 ống, nhẹ chỉ 5 lọ, mà nặng thì 10 lọ là chẳng, xin các ngài đọc bài này làm ơn giúp thiện đáp hộ vì các thứ thuốc có ích cho đồng-bào, các thuốc này đã có tiếng xưa nay, thực thế đó. khi mua gởi lính hóa giao ngân, có bán ở Lê-Nam. Hưng Phan-thiết, Quảng-lợi chợ Gồm Phú-mỹ, Mai-Linh 80 Avenue Paul-Doumer Haiphong. Các đại-lý Hoá Saigon vân vân.

TRỊ TẬN GỐC

Tuyệt nọc các chứng bịnh

Phong tình

Chỉ có thuốc

SƯU - ĐỘC BÁ - ỨNG - HOÀN

HIỆU

ÔNG = TIÊN

hay hơn hết, bất

cứ bịnh nặng nhẹ lâu mau

thế nào, dầu cho độc đi nữa thuốc

SƯU - ĐỘC BÁ - ỨNG - HOÀN

Hiệu ÔNG-TIÊN cũng tống lôi gốc

độc ra dứt tuyệt khỏi căn

trừ cũng không hại

sanh dục không

hành bịnh

nhơn

✚

Cam đoan chắc chắn, trăm người không

sai một (chắc như vậy).

ĐÓN COI SỔ BÁO TỚI

bức thơ ở Pháp-quốc

gởi về khen tặng

Có bán khắp nơi

Cuộc Trung-Nhật

(Tiếp theo trang 1)

cũng ở Áp bắc ba lần trong mấy tiếng bắn chiến quân Tàu chết mất hơn 500 người, ở một trận Hoa bắn quân Tàu cũng phản công rất gắt, quân hai bên đương đánh nhau kịch liệt.

30 CHIẾC MÁY BAY NHẬT THẢ BOM XUỐNG THƯỢNG-HẢI VÀ QUẢNG-CHÂU

Thượng-hải, 25-10. — Suốt ngày 24, 30 chiếc máy bay Nhật thả bom xuống mấy khu Hạp bắc, Ngô thông. Dương thụ phố ; ở Hạp bắc 40 quả bom rơi, hơn 30 nhà bị tàn phá Xưởng dệt của người Anh ở Lão bạch sinh bị cháy.

Ở Quảng châu 30 chiếc máy bay Nhật ném bom xuống đường xe lửa Quảng-đông - Hán-khẩu và đường Quảng Châu, một toán xe chở đoàn du lịch Anh bị trúng bom, mấy người bị thương.

PHI CƠ NHẬT BẢN XÀ VÀO KIỀU DÂN ANH

Thượng-hải, 22-10 — Một chiếc phi cơ Nhật bay rất thấp trên chỗ quân Anh đóng ở phố Rezwich, bắn súng cối xay vào chỗ đám người Anh ; một người lính Anh bị giết và một người bị thương.

Thi - Văn với Thời - Đại

Rượu - Chồi Hoa - Kỳ

Sinh-đẻ, Tê-thấp, Tệp-vỏ, Sai-gân tím-thịt, Chảy-máu đứt-tay, Cảm-hàn cảm-thử, Sổ-mũi hắt-hơi, Đau-xương đau-mình, sáng dậy đau lưng theo điều kiến hiệu.

Muốn mua hỏi ở các nhà Đại-lý bán thuốc PHÒNG-TÍCH «CON-CHIM».

HẾT KHÍ LỰC Chưa rất cẩn thận, rất chóng hiến hiệu, khỏe vỉ lâu dài.

thì dùng thuốc: PARISIAN PILLS Giá bán 2 $ mới mẫu

LẬU CÓ MỦ đã lâu kinh niên

Đau sưng bàng quang, sưng bàn giới, sáng giậy chẳng mở, cần rắn.

Thì dùng thuốc: BLENNOCCL GIBERT - 2 $

TIÊM LA Chưa rất cẩn thận, hiếu hiệu, kín đáo, dễ đem, theo khi đi chơi

Dùng thuốc COMPRIMÉS de GIBERT dùng thay thuốc 606 và thuốc tiêm rất lợi Chữa bịnh này dùng thuốc gì cũng không khỏi, dùng thuốc này thì rất hiến hiệu.

Hộp năm mươi viên : 2 $

Gởi kín đáo và recommandée nếu hiệu nhận được tiền, chèque hay mảng đa. Muốn gởi theo lối lính hóa giao ngân, kèm trong thơ hỏi mua thuốc độ nửa số tiền giá thuốc.

Viết thơ mua thuốc và hỏi cách hiếu và lời chỉ bảo tại:

Phòng GIBERT, 19, Rue d'Arbagne, 19, MARSEILLE

Chưa thuốc : các bào chế lắm.

Trời nóng giết người

Các nhà có con nít nên để ý

Lúc nầy khi trời độc địa nóng quá, nên con người mà nhất là trẻ em thường hay sanh ra ban cua, ban trắng, ban đỏ, ban đất, trái trời, trái rạ, trái giống, v. v... làm cho nóng nầy trong mình như lửa đốt, hay là cơn nóng cơn lạnh, miệng lưỡi khô khan khát nước, nhức đầu, tứ chi rã liệt, nếu không sớm trị để lâu nhập vào Tâm, Can, Tỳ, Phế làm cho nóng mê man, sốt, nội xâm, hết sức nguy hiểm cho tánh mạng vô cùng, hãy dùng thuốc THỐI NHIỆT TÁN hiệu ÔNG-TIÊN trong ít phút hết liền. Các như vậy. Mỗi gói: 0$10.

Người kén xỏ cách nào ?

Dùng thuốc tiêu xỏ hiệu ÔNG TIÊN đang dặng vì không đắng không hôi, không phát tỉ, không đau bụng, khỏi cần kiêng cữ, lúc dùng cứ việc ăn uống như thường. nó xỏ vô số đàm đạnh phi ăn dơ và sên lãi. Mỗi gói: 0$10

Thuốc ho bổ phổi hiệu ÔNG-TIÊN

Trị ho gió, ho phong, ho siễng, ho cảm, ho ban, ho có đàm hoặc không đàm cũng đều bổ có thời mà ho, ho sản hậu, dùng tiền thuốc nầy, qui Ngài cũng sẽ vui lòng khen tặng vô cùng. Mỗi gói 0$10. Có bán khắp nơi và hai chi cuộc Saigon, 228, rue d'Espagne. Dakao, 186, Boulevard Albert 1er bán chạy nhứt.

Máy hát VICTROLA
Máy hát COLUMBIA
Máy hát DOUGLUS

là 3 hiệu máy tốt nhất

Xin hỏi Catalogue nơi bản hiệu

ĐẠI - LÝ :
LÊ-VĂN-TÀI
62 -:- rue Georges Guynemer -:- 62
SAIGON

Nhân dân nôn nao về bệnh

DỊCH - TẢ

đương hoành hành khắp nơi !...

Và sau khi bị lụt lội, các ngài nên dùng nước :

TẨY UẾ

mà tẩy trong nhà, ngoài sân, khắp cấb nơi...

Các ngài không nên do dự gì, hãy viết thơ hỏi thử nước tẩy uế bán tại hiệu :

Poinsard & Veyret

HANOI hay HAIPHONG

CHẮC CÁC NGÀI SẼ ĐƯỢC VỪA LÒNG

NƯỚC TẨY UẾ :

«CRÉSYL HYGIENIC»
Giá bán . . . . . 0$88 *một lít*

«CRÉSYL JEYES»
Giá bán . . . . . 0$90 *một lít*

NHÂN-TẠO-HUYẾT

BỔ-HUYẾT-SÁT-TRÙNG

Bổ-dưỡng thân-thể — Lọc sạch máu bẩn — Làm cho khỏi-huyết sung-túc — Công-dụng đặc-biệt là sát được vi-trùng LẬU và GIANG-MAI, và các chứng sài, lở, ghẻ — Già suy gầy, trẻ ít ăn, xanh xao — Đàn bà có mang dùng an-thai — Ở cử dùng chóng đỏ da, mau trẻ lại tươi đẹp.

Mỗi chai 1$50 — Nửa tá 7$50

CHỮA

CỐ-TINH BỔ-THẬN

THẬN-HƯ — DI-TINH

CHUYÊN-TRỊ : Di-tinh, mộng-tinh, hoạt-tinh — Khi sơ phát : đau lưng, mỏi vai, mất hoa, tai ù, đầu váng, cổ họng rát, môi khô — Đêm nằm ít ngủ, hay thao thức nghĩ ngợi lăn miên, chiêm bao mộng-mị vân vân.... Dù nặng nhẹ, đã dùng đến thuốc nầy là được khỏi hẳn.

Mỗi ve 1$00 — Nửa tá 5$00

Hai thứ thuốc nầy nổi tiếng khắp Đông-Pháp, ngoài những bức thơ minh-tạ đã đăng trước, nay xin dịch bản phân chất, đoạn quan năm ANTONINI ban khen thuốc NHÂN-TẠO-HUYẾT sau khi ngài đã thí-nghiệm và phân chất tại phòng LABORATOIRE de CHIMIE de L'INDOCHINE — HANOI như sau :

« . . . . Thuốc nầy lấy toàn tinh chất của mười một thứ cây quí, « trong đó có vị NHÂN-SÂM, chế theo phương-pháp bào-chế Thái-« tây, hợp dụng cho người Annam có thể bồi khí huyết, tăng sức « khỏe, làm cho hồng huyết cầu (globules rouge du sang) tươi tốt « trong sạch và sát trừ được vi-trùng lậu, giang-mai ».

Trích dịch đoạn ngài chứng nhận thuốc CỐ-TINH BỔ-THẬN : « . . . . Thuốc nầy không có chất độc, tinh chế toàn nguyên liệu « rất qui như SÂM mật ong v. v... trị chứng đau thận di-tinh ».

NGỦ-TINH DƯỢC-PHÒNG

N° 114 — Hàng-Bông — HANOI

BỘ BA !...

MUỐN : TỐT, LỢI, RẺ

XIN ĐỂ Ý MÀ DÙNG :

1) DẦU XĂNG (ESSENCE)
2) DẦU NHỚT (HUILE)
3) MỠ (GRAISSE)

Có dùng mới biết ;

S SHELLCOOL
H SHELL A CYL
E HUILE SHELL
L GRAISSE SHELL
L

Biết chắc dùng mãi.

Đâu đâu cũng sẵn có

SHELL

Hỡi các bà biết nuôi con trẻ !
Muốn cho con trẻ được quanh năm mạnh khỏe ăn chơi,
Nên cho nó uống :

CAM - TÍCH - TÁN ĐẠI - QUANG

Phàm những con trẻ gầy còm ẻo uột, nước da xanh vàng, hay khóc, bụng lớn, nổi gân xanh, có dun có sán, tiêu ra bọt, ăn nhiều mà không biết no, hoặc biếng ăn biếng chơi, ấy đều là chứng bịnh cam-tích, uống đến thuốc nầy sẽ trừ tiệt hết các chứng bịnh cam mà đứa trẻ lại còn trở nên vui chơi, mạnh khỏe, hay ăn chóng lớn nữa. Mỗi gói giá là 0$10 — 12 gói giá 1$00.

Tổng cuộc CHOLON, 27 Rd Tổng đốc-Phương
Phân cuộc HANOI, 29, Phố Hàng-Ngang

ĐẠI QUANG DƯỢC PHÒNG

Khắp các nơi trong xứ Đông Pháp đều có đại-lý.

Tiểu-thuyết Sư Đầu Quái Hiệp đã ra số 8, xin đón coi.

Imprimerie TIẾNG-DÂN — HUẾ

https://tieulun.hopto.org